

Štev. 2.

Leto 2.

Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Karla Marksa trg 2 (prej Turjaški trg), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽJ

Reševanje propadajočega prometa.

Od prevrata sem pa do danes so se vrstili na ministrskih sedežih prometa mnogoštevilni ministri. In vsi ti ministri niso podali toliko ukovanja in prave skrbi za povzdigo prometa, zaboljšanje službenih odnosov o sobja, da bi lahko z mezincom odrinili.

Od leta do leta te kratke dobe — saj še niti deset let ne moremo šteti — se je promet pogrezal. Ministri pa in razni ljudje okrog njih so pa rastle in dobro jim je bilo in dobro jim je še danes, ko je promet že čisto na koncu, ko vlaki ne smejo več voziti s prejšnjo brzino, ko železničarji gladujejo in nimajo obleke, ko ni materijala za popraviljanje, ko »nema kredita« za plačila.

Moderna država se trudi, da zboljša svoje stanje v vseh ozirih. In eden iz glavnih panog zboljšanja je promet. Ako vozijo vlaki točno, brzo, brez nesreč, ako so vozne cene nizke, ako je osemurni delavnik v veljavi, da si lahko oddahne, izobrazuje, potem vsakdo, ki se pelje po taki državi in skozi tako državo odnese najlepše vtise in jih raznese po svetu. In ugled in veljava take države raste.

Pri nas pa je ravno nasprotno. Z zedinjenjem je nastala Jugoslavija. Vzhodna in zapadna kultura sta se našli v eni državi. In da bi to pametni ljudje in državniški hoteli vsaj videti, bi bilo dobro. Ali strankarske strasti, veliko kričanje o nacionalizmu in trkanje na svoje prsi je oživljalo vse drugo, ravno pravega ne. Mnogokateri in marsikateri, ki ni prej, ko je avstrijsko-ogrski bič visel na naših plečih, si upal spregovoriti v uradu slovenski, ko je celo zatiral slovenščino, se je sedaj razkoračil in je bil in je celo Orjunaš. Saj je sedaj to celo državotvorno, koristno, niti najmanj nevarno.

In tako so ti ljudje stopali na prva mesta v državi, imeli stike z državniki, ki so jih zopet poslušali in jim vse njihove laži in denunciacije verjeli. Nikogar pa ni bilo, ki bi resno in odločno pokazal, da smo Slovenci bili deležni zapadne kulture, da so Srbi zopet deležni vzhodne kulture. Da so naše navade, razmere, običaji drugačni, kakor so navade, razmere in običaji Srbov. Nikdo si ni upal povedati, da smo mi Slovenci iz balkanske primitivnosti že ven in daleč naprej. Da je vplivala na nas nemška korektnost, točnost in natančnost, to reči pa se je zdelo že izdajalstvo. In vendar je res, zakaj bi se potem tajilo. Zahtevalo se je, da se mi tega odrečemo in sprejememo balkanske navade. Ko bi se to dalo kar tako sprejeti, bi bilo vse v redu. Ali to je, da se ne da. Kar je slabega, to še že gre in se precej hitro sprejme, ali kaj je dobrega, se ne da v doglednem času sprejeti.

In tako se je zgodilo in se dogaja, da ministri in generalni direktorji in razni visoki gospodje okrog ministrstev jemljejo pravico za pravico železničarjem. Slovenskim, bosanskohercegovskim in hrvaškim namreč. Srbski železničarji ne poznajo teh pravic. Njim se ne vzame ničesar. Če se srbskim železničarjem kaj malega zboljša, in se to zboljšanje upelje za celo državo, pomeni to za slovenske, hrvaške in bosanske železničarje zgubo, odvzetje že pridobljenih pravic. Dokaz je to svoječasna upeljava delavskih »hišnih legitimacij«. Mi smo imeli »ukoričone«, Srbi niso imeli nobenih. Dobili so »lisne« in mi smo zgubili »ukoričone«. Provizijski sklad smo imeli. Niso ga imeli Srbi. In ker

ga oni nimajo, ni ga treba tudi nam. Tako mislijo gospodje. Delavski pravilnik smo imeli. Vzeli so ga, ker ga tudi tam doli nimajo. Zato imamo pa urnine. In tako dalje. Preveč je vsega, da bi našteval.

Imeli smo pragmatiko, dobro pragmatiko. Tam v Srbiji je niso imeli. Pa se je sprejela nova pragmatika, a s tem se je nam vse poslabšalo. Marsikatero ugodnost se nam je z novo pragmatiko vzelo. A najlepše je bilo to, da smo bili tri leta nestalni. Za srbske železničarje je to vseeno. Oni so bili tudi prej nestalni, a mi ne. Pragmatika je določala razne pravilnike. Pa je preteklo tri leta in naša nestalnost se je podaljšala še za nova tri leta. A pravilniki se niso izdelali.

Med tem časom so se pa dogajale razne afere. Milijoni so se trosili neznanu kam, korupcijske afere so bile na dnevnem redu. Okrog ministrstva, generalne direkcije in okrog drugih direktij so se posamezniki bogatili. Saj dokazuje zadnja zagrebška premogovna afera najnovejše. Zarade Radeta Pašića v dobavkah in drugih, so znane. Časopisje jih je vedno polno. In ni čuda, da so dohodki železnice v Jugoslaviji manjši od izdatkov, da vlada deficit.

Kredit je jel primanjkovati. Nastopila je doba z geslom »nema kredita«. In začelo se je štedenje. Štedenje od čisto napačne strani. Namreč štediti so začeli pri železničarjih.

Vsak minister, ki je nastopil, je obljubil osobju vse, počenši od slavnostnega Jankovića z velikanskim plakatom. Izvršil ni nobene druge obljube, kakor kar se je tikalo kazni. Tista obljuba se je pa izvršila točno, še pretočno. Drakonske kazni so se izrekale, za vsako malenkost se je diktirala kazen. Diktirala se je in še se diktira celo neupravičeno, brez točne preiskave in pravične sodbe.

Promet je pa propadal vedno dalje. Saj ni kredita za popravila. Saj ni kredita, da bi se delavstvo plačalo tako, da bi lahko dobro izvrševalo službo. Lačen človek slabo dela. Kdor ima polno glavo skrbi, kako prehraniti družino, ta ne more biti z vsemi mislimi pri službi.

Prišlo je še dalje. Že itak primanjkuje oseboje se ima reducirati. To reč redukcija oseboja naj zboljša promet. Reducirali so, ali morali so jih sprejeti nazaj — promet je to zahteval. Odvzemimo premije, znižajmo plače. Kapitalizem ne da nič iz svojega, le od proletariata išče nadomestila. In znižali so. Sedaj gladujejo železničarji še bolj, kot kedaj poprej, delati pa morajo takorekoč noč in dan, a blagajne niso zato nič polnejše, promet pa vseeno propada. Lotili so se zakona, pragmatike. Prej je bil vedno zakon svet, sedaj je navaden papir. In to, kar določa on, se ne da. 20% doklade ukinjajo, dopustov ne dajejo, zahtevajo pa službo točno in še več, nego zahteva predpis.

In v tem kaosu je nastopil ministersko mesto vojni general, aktiven vojak.

Različni komentarji so se čitali in se čitajo po časopisih. Protesti, zasmehi, govori se o diktaturi. Dobro. Ali nam železničarjem, nam proletarjem, ki vemo, da je v kapitalistični družbi vseeno, kdo sedi na ministrskem stolu, ker on mora in bo delal tako, kakor zahteva kapitalizem in se nas bo izkoriščevalo naprej, bolj ali manj, to ni važno.

Izdal je že okrožnico, znamenito, ki je vredna Jovanovićevega velikega

plakata. Mi pa vemo, da se bo izvršilo in vršilo po isti okrožnici samo to, kar se tiče kazni. Drugo bo pa ali zaspalo ali se spremenilo. On zahteva, da se imajo izdati vsi pravilniki, ki jih določa zakon. Ali se bodo? Kdo ve. Ako se bodo izdelali brez uvaževanja »Ujedinjenega Saveza Železničarjev« kot razredne organizacije, bodo vsi reakcionarni.

Naslikali smo v glavnih potezih vso sliko stanja železničarjev v Jugoslaviji. In vidimo, da iz vsega sledi le samo eno, pa naj še morda tako zapiramo oči, naj se še morda tako sami sebe tolažimo, da bo bolje, in to je, da smo le mi sami kovači svoje usode in svojega položaja.

Z zaprtimi očmi to še vidimo in čutimo. Mi se moramo postaviti na lastne noge in računati le na svojo lastno moč. Mi moramo postaviti zoper vse to brezpravje in krivice in zoper vse to izkoriščanje naših delovnih moči mogočno stavbo, ki bo

lahko kljubovala. Mi moramo našo organizacijo postaviti na tako mogočno stališče, da bo moral računati na njo vsak general, če tudi bo trikratni minister in vsak generalni direktor in vsak direktor in vsi. To govorimo zelo resno in zelo nujno. Vsak posamezni železničar naj si to dobro prečita in si dobro premisli, kako mu gre, in kako bi bilo, če bi stal kakor skala in bi bil član organizacije.

Zato, železničarji, člani organizacije, oklenite se je še trdneje, bodite vsak posameznik v nji mogočna sila.

In vi železničarji, ki še gledate od strani in samo uživate koristiti, ki jih pribore organizirani vaši tovariši, stopite v bojne vrste, da bo moč mogočnejša.

In vi, ki tavate v raznih drugih organizacijah, ki nimajo namena in volje in cilja delavstvu ustvariti boljšo bodočnost in znosno sedanost, krenite k nam. Čas je skrajni. Zakaj generali postajajo ministri.

Iskrenost ujedinevalne akcije.

Ko se je 1925. leta začelo zedinjevanje strokovnih organizacij, je nastal velik krik med vrstami raznih voditeljev razdrapanega strokovnega in političnega delavskega gibanja.

Delavstvo se je navduševalo za to zedinjenje, voditelji so pa: eni diplomatski šli z delavstvom, v srcu seve skeptični, drugi pa so na ves glas vpili o nekakšni likvidaciji, izdajstvu in kaj vem, kakšne vse »kulturne izraze« so se rabili.

Ali zedinjenje se je izvršilo. Če ne tako popolno, kakor bi to moralo biti, pa vsaj takšno, kakršno je bilo mogoče pri takšnem protivljenju gotovih voditeljev. Rezultati pa se vidijo sedaj, da je bilo tudi v takem razmerju narejeno dobro in koristno delo.

In ljudje, ki so glasno vpili o izdajalstvu in likvidatorstvu, o nepravilnosti, itd., so po preteku še ne enega leta zapazili, da so ostali sami. In spustili so se v beg za delavstvom, da ga dohite in se mu zopet poskušajo postaviti na čelo. Začeli so veliko agitacijo in kričanje: Za popolno ujedinenje. Za ujedinenje URSSJ in CRSOJ.

Pisali so in še pišejo velike članke, postavljajo resolucije, iščejo privrženec, ki naj jim verjamejo in z njimi sedaj tu sedaj tam proglašajo, da sta se tam in tam združila odbora obeh organizacij v enoten itd.

Angažirali so takozvane nevtralne sindikate, h katerim spada tudi dobroznani »Savez grafičnih radnika Jugoslavije«. Ta je sodeloval za akcijo ujedinenja že pri prvem t. j. 1925. leta začetek ujedinenja, a je, ko je nastopil resen trenutek, idejo včlovečil, odstopil in še danes ne pove točno in z argumenti zakaj. Sedaj ti nevtralni sindikati zopet delajo široko akcijo za zedinjenje CRSOJ in URSSJ, daš se ni nikjer pojasnjeno točno in z argumenti, zakaj je 1925. leta CRSOJ (namreč del njegov) odklonil zedinjenje in bil — pa če se to tako zanika — proti zedinjenju sploh in zato tudi tako nastopal.

Kar se je tudi poskušalo našo organizacijo vleči v to kampanjo, ko vendar poznamo prav dobro vse intrige iz leta 1925, ko smo se obrnili dne 29. okt. 1926, št. 557 na »Savez Grafičnih Radnika Jugoslavije« v Zagrebu in na »Savez bankovnih činovnikov« v Zagrebu, da z vemo, ali je sedaj resna volja po zedinjenju ali zopet nekaj manever. Ker, to povdarjamo, mi bi se takoj, ako bi uvideli resno in iskreno stremljenje za popolno strokovno ujedinenje, zavzeli zanj in delovali zanj, a igrača pa ne bomo in nočemo postati nikomur.

Naše pismo obema zgoraj navedenima organizacijama je bilo sledeče:

Cenjeni sodrugil!

Ker se zadnje čase veliko govori in dela za zedinjenje CRSOJ in URSSJ in, ker zato Vaša organizacija daje iniciativo, se obračamo do Vas, s prošnjo, da nam izvolite sporočiti Vaše mnenje in stališče k sledečim točkam:

1. Zakaj ni prišlo do popolnega zedinjenja CRSOJ in GRSJ lanske leto, ko se je vršil kongres zedinjenja?

2. Zakaj se ni zedinila Vaša organizacija, ko je vendar ona sodelovala pri statutu in se je ta statut na kongresu zedinjenja sprejel? Ali morda to ni istina?

3. Kakšni so sedaj razlogi, da ste zopet pokrenili vprašanje popolnega zedinjenja in v čem tiči ovira, da do tega ne pride?

4. Kako si predstavljate popolno zedinjenje in na kakšni podlagi, da bi ono ne trajalo samo 24 ur?

5. Ali se Vi, ko pride do zedinjenja po Vaših predlogih, zedinite ne oziraje se nato, ako bi morebiti zopet kaka grupa ali frakcija ostala izven zedinjenja?

Oprostite nam, da stavimo ta vprašanja. Odgovor in to prosimo točen odgovor je zelo velikega pomena za nas zlasti, ako bodo odgovori konkretni in v razmerah, v katerih živimo izvršljivi in sprejemljivi.

Potrebni so nam pa konkretni odgovori in piše o popolnem zedinjenju in mi vemo, da je 50 odstotkov tega govorjenja in pisanja samo govorjenje in pisanje, resne volje in želje pa ni.

Sodružne pozdrave:

Ujedinjeni Savez Železničarjev
Jugoslavije v Ljubljani.

Odgovora na to pismo smo čakali in čakali. »Organizirani Radniki« se nas je že zato enkrat spomnil, pa tudi »Enotnost« v decembru nas nekaj dolži, zakaj ne objavimo odgovora. Odgovor je pa težko objaviti, če ga ni. Naposled je »Savez Grafičarjev« dne 5. jan. 1927, br. 10 odgovoril:

Dragi drugovil!

Vaš smo dopis od 29. okt. pr. g. primili, ali nas morate izviniti što Vam več ranije nismo dali odgovor na postavljena nam pitanja. Bili smo i previše okupirani unutarnjim poslovima našega Saveza, koji su nam apsorbirali sve vreme, stoga smo morali sve stvari odložiti za kasnije, a isto tako i Vaše pismo. Time se na aktualnosti nije ništa gubilo, jer pitanje ujedinenja sindikalnog pokreta jeste uvijek aktuelno.

Na postavljena pitanja dakle dajemo sledeći odgovor:

ad 1. Krivnja da nije došlo 1925. godine do potpunog ujedinenja CRSOJ i GRSJ svaka strana svaljuje na suprotnu grupaciju. Naše je pak mišljenje, da krivnja leži na o b a dela radničkog pokreta. Koji deo nosi manju a koji veću krivnju, nuzgredno je ovoga momenta a nije ni moguće utvrditi. Istina je da obim strana ma očevidno postoji pomanjkanje ljubavi za proletarijat i da o b a dela inauguriraju politiku koja je daleko od istinitog interesa radničkog pokreta.

ad 2. Naš se Savez nije ujedinio, jer je uvidio da kongres ujedinenja nije postigao onaj cilj kojim je išao, i što je uprkos kongresa ujedinenja ostao jedan znatni deo radničkog pokreta van toga ujedinenja.

ad 3. Razlog da smo ponovno pokrenuli pitanje potpunog ujedinenja jeste potpuno logičan. Kongres ujedinenja nije postigao svoj cilj i što je socijalni položaj radničke klase zbog rascjepa sindikalnog pokreta svaki dan teži i teži, očevidno je potrebno da se nastojanje za konsolidacijom sindikalnoga pokreta ponovo oživi. Smatramo da je za to pozvan pre svega naš Savez, jer je ostao neutralan i jedinstven. Pored toga je naš Savez od početka radio na ujedinenju radničkog pokreta i bilo bi pogrešno ako bi to skinuli sa dnevnog reda u momentu, kada ta misao dozrijeva u najširim radničkim masama. Uzroka, da do ujedinenja još uvek ne dolazi, imade mnogo, i njih je u jednom

dopisu navesti veoma teško. Ti su uzroci osobnoga značaja, formalnosti, ideološke razlike, spor između internacionala i još mnogo drugih.

ad 4. O tome kako si predstavljamo ujedinjenje, govore dosadašnje naše rezolucije po tome pitanju. U toliko nisu detaljne, lako se nadopune u momentu kada postane pitanje oblika ujedinjenja aktuelnije i ovisno je još od predloga koji će se postaviti obe grupacije. Za bolje razumevanje prilažemo rezolucije usvojene po tome pitanju (Gračićki Radnik broj 27. od 26. jula 1924, broj 6, od 11. febr. 1925, broj 39. od 3. okt. 1925, broj 30. od 31. jula 1926. te proglas neutralnih sindikata izdan u oktobru pr. godine).

ad 5. Da li će se naš Savez priključiti ujedinjenom sindikalnom pokretu, ako ostane izvan ujedinjenja kakova grupa ili frakcija, o tome će odlučiti naredni kongres. (Podčrtali mi.)

U koliko su Vam pored toga potrebne još neke informacije i detaljno obrazloženje o stajalištu našega Saveza, to Vas molimo da stupite u vezu sa članom naše Centralne Uprave iz Ljubljane, drugom Drag. Kosem (Cankarjevo nabrežje 7).

S drugarskim pozdravom za:

Savez Grafičkih Radnika-ca Jugoslavije
v Zagrebu.

Kakor se vidi iz dopisa, se je sicer odgovorilo na vse točke. Ne bomo tu povdarjali ali točno in konkretno, ker si to vsak, ki mu je res mar enoten pokret lahko sam odgovori in uvidi. Samo točko 5 še omenimo. Ona pove tako jasno, da je akcija ujedinjenja neke vrste zabava. Ker, kdor se hoče ujediti, ne bo govoril o kongresu, ne bo on rekel, nego bo že imel točen mandat članstva t. j. kongresa. Tako se na primer vrši kongres, redni kongres »Saveza Grafičkih Radnika« v februarju (ako smo prav informirani) a ujedinjenje CRSVJ in URSSJ pa se, recimo, izvrši že aprila. In sicer če se tu ena grupa, iz razlogov kakšnih koli ne ujedini, bo »Savez Grafičara« ostal neujedinjen dokler zopet ne pride drugi februar in njegov redni kongres, ki bo šele odločil, ali se sploh ujedini.

Torej takšne akcije prepuščamo ljudem, ki nimajo drugega dela.

Ko dobimo odgovor od »Saveza bankarskih činovnika«, ga tudi priobčimo.

Povemo pa h koncu še to: Mi smo za pravo in popolno ujedinjenje obeh vrhovnih strokovnih instanc, iskreno in z željo, da se proletariatu koristi in ga okrepi v borbi z kapitalizmom. Ko smo se mi ujedinjali, nismo iskali dlak v jajcu in študirali razne dogme, nego si podali roke in odslej delamo združeni. Igračkati se pa ne maramo.

na katerega se bo vse drugo naslanjalo, da bomo lahko sebi in tudi vsem drugim koristili.

Sekcija vlakospr. osobja.

Ročne svetiljke za službene vozove pri tovornih vlakih.

Toliko časa, dokler so imeli vlakovodje pri tovornih vlakih svoje svetiljke petrolejke, so še imeli v redu razsvetljavo v službenih vozeh. Ker so pa bile petrolejke nevarne radi ognja, jih je uprava prepovedala in nadomestila z svetilkami na olje, katere je že tudi pred vojno dobo imela v uporabi. Svetiljke kot take bi bile dobre, ali k temu je treba človeka, kateri bi jih pošteno popravil in tudi v redu držal. Te svetiljke so popolnoma v zapuščenem stanju, ker je uprava že itak stare dobila, sedaj jih pa še nihče ne popravlja in si mora vsak predstavljati, da so popolnoma razbite, olje teče od njih na vseh koncih in krajih tako, da ga pri večini svetilk več izteče, kakor pa pogori. Vlakovodje imajo še to delo, da si z papirjem ali pa cunjami mašijo, da jim ne teče po mizi olje.

Ali je mogoče za to popravilo treba posebnega kredita ali pa moža, ne. Da mi ne bode kdo očital, da znam samo kritizirati, a povedati, pa ne kako se to popravi.

Evo ti bračo takole napravi, vzemi svetiljko v napoljenem stanju in si jo oglej najprvo, ako kaj pušča, si tam zaznamvaj, potem pa jo zalotaj. Drugič jo prižgi, pa bodeš videl, kako da gori. Če slabo gori, pa začni premikati tisto okroglo stvar, kjer je cilinder nataknen, gor in dol, ko bodeš zadel, da lepo svetlo gori, v tisti visokosti pa potem pusti in malo zalotaj, pa se ne bode nikamor več premikalo. Za tistih 30 svetilk, katere ima na primer Ljubljana gl. Kol., bi to delo trajalo, ako se jih dnevno 6 popravi in pregleda, celih 5 dni. Ako pa nimate niti toliko kredita in pa smisla za popravilo ene stvari, katero tako nujno v službi potrebujemo, ker imamo povečini samo nočne tovarne vlake, potem pa prvega nabiralno položite pri izplačilu, pa vam bodo vlakovodje od tistega pol para po-viška darovali za popravilo svetilk.

Sedaj pa preidemo še na olje. Vlakospremno osobje bi rado poznalo tistega, kateri olje prodaja in onega, kateri ga prevzema. Ena postaja ima včasih boljšega, druga pa popolnoma za nič. Eno ne gori, drugo se pa kadi, da je ročna svetiljka takoj čisto okajena. Vprašamo javno, kakšen kvalitativni stručnjak prevzema olje? Zaradi tega olja se že pritožuje, kateri ima s kakšno svetiljko na olje za opravil. Prometniki hodijo že s samimi svetilkami k vlakom, vlakospremniki pa komaj, da bi si sami prižigali in pa snajžili svetiljke. Vse se pritožuje, celo same postaje pošiljajo pismene pritožbe, pa vse nič ne pomaga.

Najbrže bo potrebno, da pošljemo popoldne gospodom na direkciji naše zakajene svetiljke, da se sami prepričajo, kako se pri njih dela.

Vlakovodja Martin.

Pred redno skupščino bolniške blagajne.

Za nedeljo, dne 20. febr. 1927 ob 9. uri popoldne je sklicana v Ljubljani redna letna skupščina bolniške blagajne z dnevnim redom:

1. Poročilo upravnega odbora,
2. letni obračun,
3. poročilo nadzornega odbora,
4. proračun za leto 1927/28,
5. samostojni predlogi,
6. eventualnosti.

Na tej skupščini bo dal odbor obračun o prvem letu delovanja, zajedno pa mu imajo dati skupščinarji in vsi železničarji direktive za uspešno in koristno delo v letu 1927.

Večina načrtov, ki smo si jih zasnovali na lanskim skupščini ni bilo izvršenih, a za to ne zadane krivda sodrugov, ki so jih izvolili, ker ti so povsod in na vseh mestih energično zastopali težnje vseh železničarjev, žal pa ni bilo ne potrebnega umevanja, še manj pa potrebne energije pri centralnem odboru v Beogradu.

Ze na skupščini v Beogradu je kompaktna nacionalna večina šla preko predlogov, ki jih je stavilo naših 5 sodrugov, šla je preko najvitalnejših zahtev vseh železničarjev, češ da bo že novi odbor in izredna skupščina vse rešila.

Gospodje direktorji in višji uradniki v centralnem upravnem odboru, ki so istočasno glavni funkcijonarji zveze, pa so po skupščini le prehitro pozabili na obljube ter na težnje in zahteve osobja in niso započeli potrebnega odprtega boja z upravo — z ministrstvom. — Nova uredba o bolniškem zavarovanju se pripravlja in prizadeti o njej, do danes še nismo poučeni, ker g. minister tega ne dopušča.

Hranarina ni povišana in še so posamezne direkcije, kjer čakajo ljudje cele mesece na hranarino, da o zobnem in specialnem zdravljenju sploh ne govorimo. Svesti smo si, da bode to postopanje odprlo oči tudi železničarjem širom Hrvaške, Vojvodine, Bosne in Srbije, ter da bodo pri prihodnjih volitvah poslali v Beograd mesto »stanovskih tovarišev« zavedne sodruge, ki bodo takoj započeli delo za zboljšanje razmer v bolniški blagajni ter jo res pretvorili v socialno institucijo, v kateri bodo odločevali železničarji in ne g. minister sabračaja.

Na skupščino v Ljubljano in na glavno skupščino v Beograd bodo šli sodruzi, ki ste jih za to pooblastili, z zahtevami, ki ste jih stavili vi, železničarji, in sicer:

- za spremembo uredbe in pravilnika o bolniškem zavarovanju,
- za samoupravo bolniške blagajne, za 100% hranarino za vse dni v mesecu,
- za brezplačno zdravljenje obolelih v toplicah in sanatorijih.

Prosti dnevi premikačev in kretnikov v Ljubljani glavni kolodvor.

Z ozirom na ukinjenje prostih dni je centrala predložila direkciji naslednjo intervencijo, ki je bila medtem že ugodno rešena:

Zagrebska premogovna afera.

Država oškodovana za nad 22 milijonov dinarjev. Direktor zagrebske železniške direkcije Jovanović in načelnik mašinskega odelenja inž. Cvetković odpuščena iz železniške službe.

Že v zadnji številki smo poročali o nedopustnih manipulacijah, ki so se vršile pri zagrebski direkciji in katere so že svoječasno dvignile veliko prahu, a se jih je kmalu zatašalo. — Osnovala se je posebna družba, ki je z velikim dobičkom in provizijami prodajala železnici slab in neraben premog seveda po visokih cenah, a gospodje na direkciji, ki so poleg svoje plače uživali še visoke provizije, vsega tega niso videli. Da provizije niso bile majhne, je razvidno iz tega, da se je enemu samemu uradniku po njegovi lastni izjavi ponudila stalna provizija po Din 5000 mesečno, ako o celi zadevi molči.

Na drugi strani pa je bilo tepeno nižje osobje, v prvi vrsti strojevodje in kurjači, ki vsled slabega premoga niso mogli vzdržati voznorednega časa ter so izgubljali premije in plačevali visoke denarne kazni, v par slučajih bili celo odpuščeni iz železniške službe. Dolgo je trpelo osobje, se pritoževalo, iskalo pravice, a je ni našlo. In tudi obsodba, katero je javnost pozdravila, temu osobju ni dala

zadoščenja, mu ni povrnila ne denarnih kazni, ki jih je plačalo in ni restavrirala marsikatero eksistence, ki je bila zgubljena. S polovično sodbo, dasi jo imenujejo »strogo in pravično, ki je zadela v gnezdo korupcije« se mi ne zadovoljimo, dolžnost uprave je, da popravi sedaj tudi vse krivice in zapostavljanja, da anulira vse nezakonite premestitve in vsaj deloma popravi prizadeto gorje.

Državni svet je obsodil direktorja Dimitrije Jovanovića, načelnika Cvetkovića, uradnike Vajdo, Nemčiča in Radoševića, na odpust iz službe brez pravice do pokojnine, uradnike Lažića, Gjorgjevića, Brkića in še dva druga pa na kazensko upokojeitev ter znižanje pokojninskih prejemkov za 20% za dobo treh let.

Pričakujemo, da se bo sedaj obnovila subotiška afera in da tam ne bo ostalo le pri upokojitvi direktorja. Pazili pa bomo tudi, da mariborska afera ne zaspi, ampak da pride do temeljitega razčiščenja, čeprav to nekaterim ne bo ljubo.

Strokovni vestnik.

Novi pravilnik za prinalležnosti in vlakospremno osobje.

Nismo mnogo pričakovali od novega pravilnika, ko je pa izšel, pa odkrito povedano, nas je razočaral.

S starim pravilnikom nismo bili zadovoljni, ker nam za življenje izven doma ni dajal zadovoljive odškodnine, ter smo pri vsaki priliki to naglašali. Pri sestankih so vlakospremniki zahtevali deputacije na ravnateljstvo, na gen. ravnateljstvo, k ministru itd. Zahtevali so, da pošiljamo še poleg tega pismene vloge in predloge, imeli smo mnogo denarnih izdatkov, samo da prepričamo mero-dajne činitelje, da je potreba, da se pravilnik popravi in prejemki zboljšajo.

Končno je uprava v resnici popravila in izdala nov pravilnik, takega, da je z njim spravila ljudi v še večje nezadovoljstvo, kakor prej.

V tem pravilniku je tudi govor o premiku v medpostajah, ter smo bili trdno prepričani, da ga nam bodo sedaj, ko so ga priznali, tudi plačali, toda kruto smo se varali. Premik se nam je po direkcijiški okrožnici šte. 173 III. 1926, št. 37.821 1926 na podlagi odloka Gen. direkcije G. V. F. O. št. 17857 z dne 10. dec. 1926 popolnoma ukinilo.

Torej tako. Pravilnik, kakor ga mi tolmačimo, nam dovoljuje in priznava premik v medpostajah, naknadna naredba ga nam pa več ne priznava. Priznava se ga v istem svojstvu in pri isti službi in vlaku, drugim kategorijam, nam pa, ki isto-tako delamo, če še ne več, sigurno pa v večji življenjski nevarnosti, se pa glasi odgovor, vi ne dobite nič. Ljudje božji, kje naj iščemo pravice.

Naj se pogleda samo statistiko nesreč na železnici, pa bomo takoj videli, da se zgodi največ nesreč ravno pri premiku. Poglejmo mlade ali stare sprevodnike invalide, enemu manjka roka, drugemu noga, tretji je drugod poškodovan. Koliko je pa takih, ki jih ne vidimo več, in so bili pri premiku poslani v prerani grob. To vse so dobrote premika, to vemo mi, ki opravljamo to službo, seve da tega neve stručnjak, ki sedi sedaj na železniškem ministrskem stolu, in se vrši premik daleč od njega.

Zgubili smo popolnoma vso vero v te stručnjake in te vrstice niso namenjene njim, da jih prepričamo, ker oni so gluhi in slepi ter popolnoma nesposobni in vsi naši opomini in članki v časopisu, deputacije v Beogradu niso zalegle nič, ter jih nismo mogli prepričati, jih tudi ne bomo več poskušali. Te vrstice so namenjene vlakospremnikom, da uvidijo, da po dosedanji poti ne moremo doseči ničesar, ampak edino v združitvi vsega voznega osobja cele države v enotni razredni organizaciji, ki bo lahko šla v boj za naše.

Le tukaj je naša moč, s katero bomo zahtevali takojšnjo uveljavljenje naših upravičenih zahtev, le na to se moramo zanašati, le to je naš up, lastna moč. Vse drugo je nič, je hinavščina, ki se prej ali slej bridko maščuje.

Mi odslej naprej odklanjamo kilometrino, odklanjamo premik, vse to pustimo stručnjakom, da oni delajo kilometre in premik, naj jim dobro tekne, mi zahtevamo nazaj urnino. Urnino moramo izvojevati in jo tudi bomo, to je naša trdna volja. Potem ne bo več govora o premiku, kilometrih, to vse prepuščamo drugim.

Sodrug! na delo tedaj. Vozno osobje mora biti elita v razredni organizaciji, mora biti najmočnejši steber,

In zopet se je odprla jama . . . Proletarska bolezen je ubila novo žrtev. Naš sodrug, predsednik celjske podružnice „Ujedinjenega Saveza Železničarjev Jugoslavije“

IVAN MIVŠEK

brzojavni mojster drž. železnice, činovnik III. kat.

je umrl 11. januarja 1927. Pogreb se je vršil v četrtek, 13. januarja 1927, iz ljubljanske bolnice na pokopališče pri sv. Križu. Med mnogoštevilnimi sodrug, ki so ga spremili k zadnjemu počitku, je bila korporativno celjska podružnica z zastavo in ljubljanske sekcije z venci in zastavo. Pevsko društvo „Cankar“ mu je zapelo „Vstajenje duhov“.

Počivaj, sodrug, v miru.

Centrala U. S. Ž. J.

»Gospodu načelniku saobračajnega odeljenja direkcije drž. železnic,

Ljubljana.

Z brzojavko, naslovljeno postaji Ljubljani glav. kolodvor, ki se glasi:

»Vsled občutnega pomanjkanja na postajnem in vlakospremnem osobju se s takojšnjo veljavnostjo ukinejo mesečni odmori premikalnega in kretniškega osobja.

Benedek s. r.«

je postaja Ljubljana gl. kol. ukinila vsemu kretniškemu in postajnemu osobju redne mesečne proste dneve.

Prepričali smo se na licu mesta in ugotovili, da momentano ni pomanjkanja osobja, ker je promet nižji kot pred mesecem dni in je gospod načelnik ponudil osobju o Božiču že redni dopust za leto 1927, kar v slučaju pomanjkanja osobja nikakor ne bi bilo mogoče.

Premikalno osobje postaje Ljubljana gl. kol., ki dela v treh skupinah, šteje skupno z dvema premikačema, ki vršita dnevno službo na dovlačilnicah, 53 mož za katerih nadomestovanje je bilo potrebnih 5 mož in kretniško pa 30 kretnikov, ki so jih nadomestovali 3 nadomestniki. Za nadomestovanje se je toraj rabilo 8 mož, ki se morajo pravzaprav šteti v tako veliki dispozijski postaji kot redni naraščaj za slučaj vpokojitev itd. in se je te pridelilo: 5 k vožnji in 3 v skladišče, oziroma se jih rabi za nadomestovanje dopustov.

Poleg tega pa je ravno kretniška in premikalna služba v zimskem času dosti bolj odgovorna a zajedno napejša, ki fizično popolnoma izrabi ljudi. Delati morajo službo v megli, ali snežnem meteu, ko so ves čas službe v smrtni nevarnosti. Napejšanje trajanja službe v takih prilikah more le neugodno vplivati tudi na razvijanje prometa, ker od fizično preizrabljenega človeka ni pričakovati trajnega produktivnega dela, pač pa povišanje staleža bolnih ter prometne nezgode, ki bi bile ravno posledica izčrpanih živcev.

Vse to pa odpade, ako ima osobje dva prosta dneva mesečno, ko se lahko popolnoma odmori in zopet čvrsto nastopi službo.

Z ozirom na prednavedeno se obračamo do Vas, gospod načelnik, da tako v interesu osobja kot službe same, ukinete zgoraj citirano brzojavko.

Sekcija kretniškega in premikalnega osobja.»

Iz okrožnic.

Sklepni sprevodnik — vporaba za to službo sposobnih uslužbencev.

Vsem postajam in gg. šefom prometne službe.

Ob priliki aktivne kontrole in preiskave nezdod se je ugotovilo, da se vporablja za službo sklepnega sprevodnika zavirače in mlajše vlakospremnike, kateri ne poznajo v zadostni meri predpisov in se tudi ne zavajajo odgovornosti in službenih dolžnosti sklepnega sprevodnika. Člen 101 točka 7 prometnih predpisov predpisuje, da mora biti zasedena zavora signalnega voza po zanesljivem uslužbencu, člen 85 točka 3 omejenega pravilnika pa, da mora imeti praviloma vlakospremna skupina poleg vlakovodje še enega, za službo vlakovodje sposobnega uslužbenca.

Z ozirom na navedene določbe in ker je bilo površno službovanje sklepnega sprevodnika že čisto povod raznim nedostatom in celo nezdodam prav resnega značaja, odrejamo, da mora vršiti službo sklepnega sprevodnika definitivno nastavljeni, že starejši uslužbenec, ki razmere na progi in v postajah popolnoma pozna in je povsem zanesljiv. Vlakospremne skupine je takoj tej odredbi primerno preurediti.

Vpoštevanje predmetne odredbe bodo nadzirali gg. šefi prometne službe in organi aktivne kontrole direkcije.

Direktor: Inž. Knežević s. r.

1. Novi predpisi za sprejem v žel. službo in za ponovne preiskave po žel. zdravnikih. — Tiskovine.

Vsem službenim edincam in gg. žel. zdravnikom!

Po novem »Pravilniku za zdravniški pregled žel. uslužbencev« od 1. jul. 1926 M. S. Br. 9190/26 mora biti vsprejemna preiskava za železniško službo posebno točna in temeljita ter vestna. Zato se sme začasno za preiskavo novince oziroma kandidata za vsprejem rabiti le še tiskovina »Mnenje za sprejem novince« (Spl. obr. 28/1920) dokler ne izide nova (M. S. Br. 9190/26-obr. 1.) Nedopustne so tiskovine F 41a in F 126 bivše južne železnice.

Fo obrazcu 28 je vsakega preiskati samo ob vsprejemu, torej samo enkrat, za kar plača kandidat 20 Din žel. zdravniku. Vsaka izvanredna ponovna preiskava se sme začasno vršiti le po obrazcu 28a, »Mnenje za ponovne preiskave« (ko izide, se nadomesti s tiskovino M. S. Br. 9190/26-obr. 2).

Za vsakoletne periodične ponovne preglede izidejo mesto dosedanjih »Izka-zov« obr. F 106 bivše juž. žel. nove tiskovine M. S. Br. 9190/26-obr. 3) »Seznam ponovnih pregledov«, katere morajo službene edinice naročiti in poslati do polovice januarja žel. zdravnikom ob enem s podatki prejšnjih pregledov (člen 5 pravilnika).

Ti periodični ponovni pregledi se vrše za ekspektivno osobje vsako leto in sicer do konca aprila. Žel. zdravnik določi dneve preiskav dogovorno s šefom službene edinice, kateremu vrne po končanih pregledih v zaprti kuverti kot zaupljiv akt »sezname« ob enem s prejšnjimi izvidi, ki so mu bili poslani in ta mora postopati v smislu navodila na tiskovini.

Izvanredni ponovni pregledi se vrše po členu 20 novega pravilnika

- če so za krajšo dobo sprejeti uslužbenci zaposleni preko 6 mesecev;
- pri prestopu iz skupine II ali III v skupino I oziroma II;
- če se uslužbenec po umirovljenju ali odpustu vračajo v žel. službo;
- po odsluženju kaderskega roka, po mobilizaciji ali končani vojni;
- če se sumi, da je uslužbenec duševno bolan;
- če je bil uslužbenec dolgo bolan na kron. boleznih ali aktualnih infekcijskih boleznih, osobito tudi na živcih, ledvicah, vsled zastrupitve z alkoholom ali nikotinom, vsled poškodb oči ali sluha, odnosno pretresa možganov;
- če se sumi, da ni dostal svoji naporni službi ali dane razlikuje barv in ne vidi ali ne sliši dobro.

Za direktorja: Inž. Schneller s. r.

2. Imenovanje komisije za odločitve glede pritožb zoper ocene.

Vsem službenim edincam!

Generalna direkcija državnih železnic nam je dostavila prepis rešenja APO. br. 22.993/26, s katerim se je imenovalo prioblastni direkciji državnih železnic v Ljubljani v komisijo za odločitve glede pritožb zoper letne ocene sledeče člane:

Gosp. inž. Dimitrija Kneževića, oblastnega direktorja, gosp. dr. Aleksandra Faturja, načelnika administrativno-pravnege odeljenja, gosp. Srečka Benedka, načelnika prometnega odeljenja, a za namestnika gosp. inž. Matka Schnellerja, pomočnika direktorja in gosp. inž. Antona Dolinskega, načelnika mašinskega odeljenja direkcije državnih železnic v Ljubljani.

Direktor: Inž. Knežević s. r.

3. Pojasnila k novemu »Pravilniku sporednih prinaladžnosti«.

Pojasnila k novemu »Pravilniku« sporedrednih prinaladžnosti.

Vsem postajam!

Z dnem 1. decembra 1926 je stopil v veljavo nov »Pravilnik sporednih prinaladžnosti državnih saobračajnih ustanov«, kateri je bil objavljen v »Službenih novinah« št. 23/1926. Ker se določbe tega pravilnika v marsičem razlikujejo od določb prejšnjega, podajamo v naslednjem glavne spremembe odn. potrebna tolmačenja.

I. Potni i selitveni troški:

1. Cilj službenega potovanja mora biti oddaljen več kot 2 kilometra od meje območja onega mesta (kraja), v katerem uslužbenec stalno službuje.

2. Brez predhodnega odobrenja generalne direkcije državnih železnic more trajati službeno potovanje največ 2 meseca.

3. Dnevnic se dele v polne za prvih 15 dni in v skrčene za nadaljne dneve potovanja.

4. Zopetno potovanje po istem poslu in potu po prekinitvi prvega potovanja za 30 ali manj kot 30 dni se smatra kot nadaljevanje prvotnega potovanja.

5. Potovanje izven državne meje v obmejne postaje (kraje), oddaljene manj kot 10 kilometrov od državne meje, je smatrati kot potovanje v tuzemstvu.

6. Troškovni pavšal se deli v polnega in skrčenega; prvi pripada za prvih 15 dni potovanja ali boravljenja po drž. poslu ter se računa kot dnevnic, skrčeni pa samo za čas stvarnega potovanja v dnevih, ko uslužbenec prejema skrčene dnevnic.

7. Za selitvena potovanja, povzročena vsled nastopa službe, ki je bila razpisana, uslužbencu ne pripadajo niti polni, niti selitveni troški.

8. Nujno opozarjamo na člen 32, ki govori o zastarelosti potnih računov.

9. Po čl. 35 je dovoljena akontacija na potne troške samo tedaj, če je tozadeven kredit angažiran. Za nadomestovanja se angažira kredit na podlagi tozadevnih brzojavk odn. dopisov. Postaje naj zato zaprosijo le za slučaj akontacije na selitvene troške pri računskem odelku saobračajnega odeljenja za angažiranje potrebnega kredita. Na odnosni priznanici, na podlagi katere se izplača uslužbenec akontacija, je zabeležiti številko brzojavke odn. dopisa, s katerim je bil kredit angažiran.

10. Dnevničarjem (in tudi delavcem), ki vršijo službo reguliranih uslužbencev (t. j. uslužbencev na sistemiziranem mestu) in ki imajo predpisane izpite (velja tudi usposobljenostni izpit), pritičejo dnev-

nice in troškovni pavšali uslužbenca, katerega delo vrše, vendar po najnižji položajni plači dotične kategorije.

11. Dnevnic in troškovni pavšali pritičejo uslužbencem v vseh slučajih, ko imajo za potovanje veljaven nalog, torej tudi za zdravniški pregled, poziv k skupni itd.

12. Potovanja, započeta pred 1. decembrom 1926 in zaključena po 1. decembru 1926 se računajo po novem pravilniku.

13. Sestava troškovnikov in platnih spiskov ostane neizpremenjena kot dosedaj, vendar je od 1. dec. 1926 naprej predlagati troškovnike delavcev, katerim pritičejo popotnine po čl. 42 Pravilnika odn. točki 10 te okrožnice, v redno likvidacijo, jih torej ni več zaračunati v platnem spisku za delavce.

14. Radi neprestanih razlik v poročilih o osebnih spremembah med domicilnimi in substitucijskimi postajami odredjamo na tem mestu, da mora šef substitucijske postaje na potovalnem nalogu substitut avpisati, kakšno službo je substituiral (opravljal), kakor tudi čas (od ... do ...) zadnje službene ture. Brez tega pravilnika dnevnic ne bomo priznali. Nadomestnik mora zato ob priliki odhoda v substitucijsko postajo dobiti potovalni nalog v roke.

15. Računi za stvarne selitvene troške (prenos, pakovanje itd.) morajo biti predpisno kolekovani, izstavljeni od računopolagačev (ne od uslužbenca samega), zaračunani zneski likvidirani in od občinske oblasti glede primernosti cen vidirani.

II. Kilometraž.

1. Po novem pravilniku pripada kilometraž vsem uslužbencem, ki so jo prejeli dosedaj. Razlika obstoja le v tem, da so določene za razne vrste vlakov in za razne funkcije službe različne postavke.

2. Vozno osobje nima prava do odškodnine za premik v med ali dispozijskih postajah, o čemer nas je obvestila G. D. z odlokom G. D. F. O. št. 17857 z dne 10. dec. 1926. Premika zato ni več vpisovati v vozne knjižice.

3. Delavci, ki opravljajo službo vozopiscev, nimajo prava do kilometraže (glej čl. 46, odst. 2).

4. Kot dispozijske postaje v smislu čl. 51 pridejo v poštev iste kot dosedaj okr. 76/III-25).

5. Opozarjamo posebno na točke e), ž), 1) in m) člena 52.

6. Vozopiscem (postavljenim na zakon) se računa kilometraž po istih smernicah, ki so veljale do sedaj.

7. Podatke v vozne knjižice je vpisovati smiselno čl. 49 ter posamezne rubrike temu primerno nadpisati. V rubriko 5 je vpisovati števila prepotovanih kilometrov z ekspresnimi, brzimi in potniškimi vlaki, v rubriko 6 števila kilometrov z mešanji in brzotvornimi vlaki in v rubriko 7 števila kilometrov z ostalimi vlaki.

Za slučaje, kadar opravlja vlakospremnik v isti računski dobi več funkcij, n. pr. nekaj vožen kot sprevodnik in nekaj vožen kot vlakovodja, je uporabljati za vsako funkcijo posebno knjižico, katero je na pročelni strani primerno označiti n. pr. »kot sprevodnik« in »kot vlakovodja«.

8. Lokalne proge je ločiti kot dosedaj.

9. V izkazih premikaških doklad obr. GKMS 9a je rubriko za podatke nadpremikačev (rukovaoc manevre) posebej nadpisati (ker manjka v izkazih sedanje oblike tozadevna rubrika).

10. Izkaz o delu in zaslužku obr. Prom. 70 smo založili na novo ter ga dopolnimo prizadetim postajam za prvo potrebo ex offio, nadaljno pa je naročiti predpisanim potom ob določenem terminu.

Ta izkaz je izpolniti točno po rubrikah tako, da je vpisati najprvo vlakovodje, potem sprevodnike in manipulant, nato zavirače. Vse navedene je smatrati kot skupino I. Kot skupino II je vpisati nato postajno osobje. Vsako skupino je za sebe zaključiti.

Enako je sestaviti za vsako lokalno ali malo progo, ki pride v poštev, izkaze ločeno od drugih prog.

Po prejemu nove zaloge te tiskovine je uporabljati izključno le to.

11. Plačilne spiske za kilometraž je sestavljati kot dosedaj. Pri tej priliki ponovno opozarjamo, da je treba v notranjosti platnega spiska za vsako lokalno ali malo progo uporabljati posebno vertikalno rubriko.

III. Doklade za nočno delo.

Po novem pravilniku pripada doklada za nočno delo vsem uslužbencem, ki so jo prejeli dosedaj, poleg tega pa tudi dnevničarjem (in delavcem), kadar vršijo službo reguliranih (sistemiziranih) uslužbencev in to po postavki, določeni za uslužbenca, ki je normiran za dotično mesto. Potemtakem dobijo te doklade od 1. dec. 1926 naprej dnevničarji (in delavci), ki opravljajo službo blagajnikov, brzojavcev, svetilničarjev, vratarjev, vozopiscev, čuvajev, tranziterjev, slug itd.

Zaračun doklad za nočno delo ostane kot dosedaj.

Direktor: Inž. Knežević s. r.

4. Udeležbe uslužbencev pri družitvah podjetjih:

Vsem službenim edincam!

Člen 76 zakona o državnem prometnem osobju določa, da železniški uslužbenec ne more imeti poleg svoje redne službe nobene druge sporedne, razven ako mu pristojna oblast to izrecno dovoli.

Ker se v poslednjem času dogaja, da so uslužbenci udeleženi pri raznih podjetjih bodisi na lastno ime bodisi kot tihi družabniki, prepovedujem v smislu čl. 76 zakona o državnem saobračajnem osobju

izvrševanje vseh obrti, trgovskih in industrijskih poslov itd. pod svojim ali tujim imenom.

Izjema je dovoljena udeležba le pri železniških zadrugah podjetjih.

Radi revizije preključem s tem že izdana dovolila.

Interesiranci naj zaprosijo vnovič za dovolilo.

Direktor: Inž. Knežević s. r.

Iz intervencij.

A. Uspeh intervencije:

1. Kurilnica Novomesto, Maribor. Po dolgih intervencijah smo uspeli, da se je popravila več sodrugom v kurilnici Novomesto, Maribor urnina, vendar je popolni uspeh tu nemogoč, ker se uprava vedno izgovarja na pomanjkanje kreditov.

2. Ukinjenje omejitve pri podeljevanju premij v kurilnicah.

Doslej se je smelo zaračunati profesionistom v kurilnicah maksimalno 20—25% premij, kar pa je sedaj direkcija z veljavnostjo od 25. dec. 1926 ukinila ter se bodo torej premije za okroglo eno tretjino povišale. Za jedno dobo premije tudi pomožni delavci pri obdobjih in tekočih popravilih. S tem se bo vsaj nekoliko popravil položaj dela osobja v kurilnici Ljubljana I, II in Maribor.

3. Preključitev dveh pomožnih delavcev v kur. Ljubljana I. Tu sta bila reducirana dva pom. delavca, oba oženjena s po enim otrokom ter smo po več intervencijah uspeli, da sta ostala še nadalje v službi.

4. Prosti dnevi kretniškega in premikalnega osobja v postaji Ljubljana gl. kol. so bili ukinjeni s posebno brzojavko, češ, da je pomanjkanje osobja in prevelik promet.

Z intervencijo (glej »sekcija premikalnega osobja«) smo popolnoma uspeli in je osobje dobilo proste dneve nazaj.

5. Intervencije glede prostih dni in čezurnega dela premogarjev, snažilcev itd. v kur. Ljubljana I. ter prostih dni kretnikov in premikačev v kurilnici v Ljubljana I. še niso rešene, ter smo jih ponovno urgirali.

Novo vložene intervencije:

A) pri ministru saobračaja:

1. radi novega pravilnika o vozni ugodnosti, da naj se povrnejo osobju stare pravice nazaj,

2. radi pravilnika sporednih prinaladžnosti, zlasti kilometraže in nočnih doklad,

3. radi izplačila miloščin miloščinarjem.

B) pri direkciji drž. žel. Ljubljana:

1. radi končne ureditve davka za leto 1925, ker nekateri davčni uradi (Ljubljana, Maribor, Ptuj) ponovno zahtevajo plačilo davkov in groze z eksekucijo, dasi dotični delavci v letu 1925 niso prišli za davek v poštev,

2. radi izplačila trošnin delavcem, ki hodijo iz Ljubljane (kurilnica) nadomestovat v Borovnico,

3. radi premožnih premij za nadkurjače v Borovnici,

4. radi dodelitve postajnega delavca v post. Borovnica, kjer je odšel eden k vojakom,

5. radi redne podelitve personalnega premoža osobju v Videm-Krško.

6. radi nameravanega povišanja najemnin za železniški svet,

7. radi zadev vlakospremnega osobja v Pragerskem (kožuhi, ranžiranje vlakov).

Dopisi.

Pragersko. Razmere, ki so nastale pri nas v zadnjem času, so tako neznosne, da jih je treba pogledati malo bližje. Zadnja redukcija v kurilnici Pragersko, katere je dovršena na popolnoma nezakon. podlagi, je dokaz, kako malo so zmogni naši predpostavljeni izvrševati zakone. Ukinjeni so nam prosti dnevi, kateri nam po Pravilniku pripadajo in so torej za nas premogarje zakonska dajatev. Pa kaj je zakon za gospodo na direkciji? Oni smejo zakone kršiti, najslabši delavec pa ve, da se morajo izvrševati in če se to zahteva od nas delavcev je sramota za gospode, če jih kršijo, kajti oni bi morali z dobrim vzgledom nam pokazati red in disciplino v izvrševanju uredb. Odpustili so dva moža, dva pa premestili, na

drugi strani pa imamo nadomestnike iz Maribora, katerim dajejo dnevno 35 Din dijet, medtem ko premeščeni delavec samo 32 Din zasluži dnevno. Tako se pravi pri gospodi štediti! Toraj ni čuda, če nema para. Sramota je, da znajo to samo naši stručnjaki v 20tem stoletju. Na drugi strani pa hočejo s svojo plemenito inteligenco uvesti še hujski pritisk za večjo produkcijo. Pa saj vas poznamo vi kapitalistični hlapci in priganjači, ki, dasi ste inteligentni, se nočete zavedati, da ste inteligentni sužnji kapitala. Ravno isto je na postaji Pragersko. V času pred vojno je bilo na Pragerskem še enkrat več osebja zaposlenega, kakor danes, pa je upravljaj post. blagajno sam načelnik in blagajnik. Danes so kar 4 na istem mestu. Tam redukcija ni potrebna, pač pa za delavce 24—24 urni delovni čas, kakor nikjer, ker se v resnici štedi, vrhuteja pa morajo skladiščni delavci dostikrat delati čez ure in sicer brezplačno. V obljubljeni deželi in državi pravice in poštenosti in smo ućakali razočaranje. Zgubili smo skoraj vse prejšnje pravice, ki smo jih uživali pod prejšnjo upravo. Štedi se na naš račun in sicer v dobrobit, reakcije, protekcije, tatvine in goljufije. Ti železničar pa trpi in reci: živila reakcija in nezakonitost. Reci svoji maćehi, da si je že davno sit do grla in pokaži s tem, da stopiš v razredno bojno organizacijo v Sav. zel. Jug., katere cilj je osvoboditev proletariata izpod kapitalističnega jarma.

Jesenice. Za nedeljo, dne 30. jan. 1927 sklicuje tukajšnja podružnica USZJ občni zbor, ki se bo vršil ob 15. uri v prostorih gostilne pri Mesarju. Dnevni red: 1. poročilo odbora, 2. poročilo nadzorstva, 3. volitev novega odbora, 4. položaj železničarjev in ukrepi organizacije. Dolžnost vseh službe prostih sodrugov je, da se obćnega zbora polnoštevilno udeleže. Poroća delegat centrale.

Grožnje. Hitro se razvija naš Savez. Z naglimi koraki se bližamo času, ko bo jugoslovanski železničar stopil na plan in tirjal svoja prava, ko si bo potom svojega Saveza ustvarjal in ustvaril boljše eksistenco in solnćiešo bodoćnost. Tega se mnogi zavedajo in — bojijo. Na vsak način bi hoteli unićiti ali vsaj preprećiti to mogoćno gibanje. In pri tem delu jim pomagajo železničarji sami, pomaga jim cela železnićarska organizacija. Kakor nekda, tako je poćela neka organizacija tudi sedaj vršiti svoj judežev posel. Dobrodošla so jim vsa sredstva. In prićela je z najogabnejšim, ki ga je zmoeen ćlovek — z denunciranjem. Izdala je »zaupno« okrožnico, ki naj bi bila zaćetek pogroma proti funkcionarjem in agilnim ćlanom Saveza, torej proti onim našim sodrugom, ki se najbolj bore za nas — železnićarje. Opozarjamo tukaj tudi na slućaj predsednika ene mariborske podružnice: Denuncirali so ga pri policiji, da je leta 1920, ob ćasu stavke, podiral mostove, rušil železnice, delil orožje in vodil stavko v Mariboru. V resnici pa naš sodrug tedaj sploh še ni bil v Jugoslaviji! Mnogo je še takih slućajev in »intervencij« za korist železnićarjev! Ampak prišel bo dan obraćuna...

Na drugi strani se poslućujejo vseh mogoćih groženj, da bi nas oplašili. Posebno našim najagilnejšim sodrugom grozi s peklom in hudićem. V svojem glasilu so celo javno grozili uradnikom, ki se »drznej« organizirati v Savezu. Enkrat za vselej naj bodi povedano, da se mi grožnje prav nič ne bojimo! Ker pa so postali nekateri »funkcionarji« v zadnjem ćasu naravnost nesramni, jim povemo to-le: Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na solnce. Če to ne bo zadostovalo, bomo javno razkrili »delovanje« nekaterih gospodov in potem bo joj! Bojimo se, da bodo morali prićeti nekateri študirati fotografiranje, posebno pa tisti del, ki se mu pravi »camera obscura« (temnica).

Sicer pa, kakor že rećeno, se mi groženj prav nič ne strašimo. Naš odgovor je podvojeno delo za naš Savez! Naša dolžnost pa je, da po-

jasnimo vsem železnićarjem delovanje te organizacije, da strgamo kopreno raz oći onih železnićarjev, ki še niso sprevideli, da ta organizacija konćno popolnoma izgine.

Za to, sodrugi, na delo za Savez! S ponosnim in vedrim ćelom si pripravljamo na borbe, ki nas ćakajo, na borbo za pošten kos kruha, na borbo za ćloveku primerno življenje!

Žel. uradnik.

V Ormožu imamo še enega moćakarja, ki mu je delavec ali nižji uslućbenec trn v peti; ima tudi navado, da rabi zavoljo lepšega sledeće izraze, tudi po gostilnah, mi smo žolti oni so pa vsi rudeći. Zato mu bo neki artist odpel sledeći napev:

Kad pred kućnim vratim stojiš
in se svoje žene bojšiš,
odbila so već tri sata,
pa znaš stalno bit će rata,
pamti, trebaš li kuraže,
samo jedno tu pomaže,
prije nego pojdeš kući,
Ujedinjenog železnićara si narući.

Delavec.

Celje. V nedeljo, 30. januarja 1927 ob pol 9. dopoldne se vrši javen železnićarski shod v Celju, v gostilni Zeleni travnik. Železnićarji, pridite v obilnem številu, zakaj razmere v katerih sedaj živimo zahtevajo, da strnemo in ojaćimo svoje vrste v organizaciji.

Kurilnica II. Po dolgem ćasu se oglašimo zopet nekoliko iz naše kurilnice. Pri nas, sodrugi, so ćudne razmere. Imamo polno »žutih« organizacij. Ali naš položaj se zato nikakor noće zboljšati, ćeravno vse te žolte trde, da delajo za železnićarje. Pać pa je vsak dan već gorja in neprimik. Denuncijanstvo ćvete, da bi ćlovek mislil, da se većbajo zelo dobro v špijonaži proti svojim kolegom-trpinom. Delamo in delamo, ali plaćuje se nas zelo slabo. In to vse zato, ker nimamo moći, da bi svoje sile prodali tako drago, kakor so vredne, a jih moramo prodajati za mal denar. Razdvojenost med nami je tega kriva in nerazumevanje pomena prave organizacije. Kdaj se bomo spamećevali? Kdaj bomo razumeli, da je le v enotnosti moć?

Profesionist kurilnice II.

Železnićarji progovnih sekcij. Ker smo preživeli tekoće leto 1926, si marsikateri gospodar dela račun, kaj je pridelal, premišljuje težave in veselje preteklega leta; tudi marsikateri železnićar je istega mnenja, ali njegovo premišljevanje je klaverno, ker ne zna povedati nič dobrega, ampak samo tarnanje, izkorišćanje, uboštvo ga tira v obup, ker nima zaupanja, da v novem letu doživimo kaj boljšega. Že stara navada se opazuje med narodom, da si želijo ob koncu starega leta vesele praznike pa zdravo in srećno novo leto, Toraj pripisal bi se tak pozdrav tudi železnićarjem, saj menda tudi ti ljudje spadajo med narod. Ali ćujte glas vpijoćega v pušćavi ali glas obupanega železnićarja. Preprićani smo, da marsikdo skrbi za te praznike, da kaj boljšega pravi, da si z veseljem potolaži svoj trud v preteklem letu. Kako in s kakšnim veseljem si pa naj tolaži svoj trud in naredi prijetne praznike železnićar, posebno kategorija progovnih delavcev, katere se prisili praznovati v zadnjem mesecu decembra nič već kot celih osem neplaćanih dni. S kakim veseljem naj tak delavec revnega stanu preživi in će še ima većje število družine ako ima pa cel mesec 31 dni? Pa to še ni zadosti. Kruta roka železnićke uprave ni bila toliko prijazna v preteklem letu, da bi praznik dne 17. decembra naznanila pravoćasno, ampak gnalo se je delavce ob dotićnem dnevnu na doloćeni kraj ob jutranji uri in ko pridejo na mesto, se jim šele tedaj reće, da je danes praznik in da delo poćiva. In šle so te barabe s praznimi petami in dolćim nosom od koder so prišle. Vse drugaće pa izgleda ob ćasu kake nećgode, katera se pogosto prikaže, posebno danes, kjer ni kredita, ne za te delavce, ne za material, niti za potrebno orodje. Ti trpini morajo vedno biti pripravljeni, ko zaropota glas, da je tam in tam progopretgana ali će si kak višji organ izmisli, da mu ni kaj po njegovi volji urejeno. Ni takega praznika, ni take temne noći, ne slabega vremena, da bi se smel zoperstaviti. Pri tem pa še za tak naporna dela, će gospodje niso židane volje, zaraćunajo kakor se jim poljubi. Vendar bi marsikateri od teh delavcev hotel znati, kaj je zakrivil, da se tako kruto postopa z njim, zakaj ravno delavec na železnici mora prisiljeno praznovati one praznike, katerih privatni ljudje ne praznujejo. Ali ni to nekaj nepopisnega za dobo dvajsetega stoletja in za narodno državo, katera ne pozna in ne sliši joka in vzdihovanja revne družine ob praznikih ob ćasu veselja kapitalistov. Marsikateri prizadei si bo te prizore v srce vtisnil in obćalujemo, da se kaj takega dogaja v sredini Slovenije pod sekcijo Ptuj. Sramotno pa je za one tovariše, kateri se noćejo zavedati svoje dolžnosti in ne poznajo svojega poklica in neorganizirani tavajo v temi v škodo samega sebe in svojih tovarišev. Opozarjamo Vas, spregledajte v novem letu. — Progovni delavec.

Razno.

Vsem sodrugom za novo leto.

Potrebno je, da se grupirate strokovno, da se organizirate politićno, ker se morete edino na ta naćin orientirati v zamotanosti

današnjega življenja. Organizacija je edina pot, edino sredstvo, ki vam daje smer in cilj, ki vam kaže, kjer in kod vam je hoditi, da dosežete cilj svojega razrednega boja: oblast, ki vam pritiće po vseh naravnih zakonih. Težka in ostra je ta borba, to sami ćutite. Ona zahteva vseh vaših sil. Le celi moćje jo morejo voditi uspešno. A tudi podležete vćasih. Zakaj? Sile, ki ste s njimi razpolagali, so bile premajhne. Da, vi ste organizirali politićno, vi ste organizirali strokovno, vi ste borili! Za borbo pa vam ni potreben samo razum, samo program! Treba vam je tudi izobrazbe srca. Kultura vam je potrebna. Samouke, iz vas samih izrastle, vaše lastne kulture ste potrebni. Samostojna naj bo, neodvisna od one solzave mešćanske kulture v zakrpanem, zanikarnem plaću, ki komaj pokriva njeno garjevo nagoto, njeno laž in hinavstvo. Ob tako »plemeniti« kulturi se ne bodo ogrela vaša srca. Ona vam je tuja, ker je niste ustvarili vi sami, ker so jo skrpali drugi. Morda so bili še bolj laćni, kot vi, a bili so slepi in gluhi... Ti so jo ustvarili brez vas in proti vam. Seveda se nišo zavedali tega.

Vi imate svojo kulturno organizacijo in delujete v njej zase in zanj. Toda veliko vas je, ki jo zanemarjate in ji morda plaćujete samo ćlanarino. Kaj ne? In vendar uspeva, ćprav vas je premalo, ki se zanimate zanj. Toda še manj zanimanja imate za svoj pevski zbor. Niso tudi redki med vami, ki ga sploh ne poznajo. Tudi on obstoja in to vsled idealizma svojih pevcev in podpornikov, ki mu omogoćajo življenje.

Take so razmere, v katerih se razvija delavska pesem, ona, ki je poklicana, da vam budi srca, da vam krepi duha, da vam daje sil. Vi jo radi poslućate, morda vam je potrebna, ali morate ji, slabotni, kakor je še, pomagati, da razmahne vse svoje sile. Ona naj bo izraz, ona naj bo utrip našega srca.

Poglejte sodrugi, kaj vse store mešćani za svoja pevka društva! Ni jim treba ćlanarine; podpirajo jih prav izdatno. Tudi država jih podpira in to, o ironije, tudi iz vaših ųuljev, iz izdatkov, ki jih vi plaćujete. No, vam ni do državne podpore ne morda zato, ker je ne dobimo, ampak zato, ker lahko stojimo na lastnih nogah. Sami hoćemo ustvariti in goćiti svojo pesem, ker

hoćemo, da ostane naša, da ji ne bo nihće razun vas samih kumoval.

Lepa je naša pesem, poznate jo. Lepa je in uspeha ima. Ni na mestu vaš dvom, da delavec ne more tako peti, kakor pa kak mešćan. Da teže sicer, a vendar lahko enako uspešno! Posebno pa še, ker ne poćete, ker vam je dolg ćas, ampak, ker so vaša srca žejna pesmi.

Rekli smo: naša pesem ne potrebuje državne podpore, mi potrebujemo samo delavcev, vas pevcev! Mnogo vas je, ki znate većalimanj peti; vas vabimo, da stopite v naš krog, da bo mogoćnejše orila naša pesem, da bo hitreje budila srca. Najva s ne vodijo pri tem malenkostni oziri komoditet, ampak razredna zavest, ona železna zavest, ki vam daje poguma v vseh vaših bojih. Zavedajte se, da vam je treba tudi kulture, ne samo uma. Iz srca si želimo, da ne izostanejo uspehi našega klica, da se vas bo vsaj nekaj oglašilo, vsaj nekaj odzvalo.

Poglejte, sodrugi, samo ćeske, pogledjte samo ruske delavce! Kake zборе imajo! Vpoštevali jih in z lahkoto tekmujejo z vsemi mešćanskimi zbori. To naj bo naš cilj, naš ideal: ustvariti moćan pevski zbor, izobraziti ga pevsko do skrajne moćnosti, da ga boste poslućali ne samo v zabavo, ampak, da vam bo njegovo petje tudi duševna hrana, užitek srca!

Zato, sodrugi, vas ponovno vabimo, da se pridrućite nam. Sprejemamo vas z odprtimi rokami. Nihće naj se ne pomislija in naj pride takoj. Mi ćakamo na vas...

Opomba: Sprejemanje novih ćlanov je vsak torek in ćetrtek ob 8. uri zvećer v Delavskem domu, Marxov trg, II. nadst.

Zahvala. Stropnik Jože, železnićar v pokoju se zahvaluje veselićnemu odboru USZJ, ki mu je daroval za novo leto 100 D.

Odvetnićka pisarna

sprejme uradnico zaćetnico. Pogoji: delna sred-nješolska izobrazba, slovenščina, nemščina, strojepis in stenografija. Ponudbo z navedbo znanja, izobrazbe, starosti in slućbenih pogojev na upravnistvo pod »odv. pis.«

MEDNARODNO MAŠKERADO

priredi godbeni odsek »Ujedinjenega Saveza železnićarjev Jugoslavije« v Ljubljani dne 1. februarja v gornjih prostorih Narodnega doma.

Na sporedu je srećolov z mnogoštevilnimi dobitki. Poje delavsko pevsko društvo »CANKAR«. Igra lastna godba na pihala. Dama, ki dobi najveć razglednic pri šaljivi pošti, dobi lepo darilo. Najlepši maski se prisodi s posebno komisijo krasno darilo. Zaćetek ob 19. (7.) uri zvećer. Konec ob 3. uri zjutraj.

Vstopnina za osebo 10 Din. V spremstvu dame 15 Din. Pijaća (prvovrstna vina) in jedila v lastni rećiji

Ćisti dobićek je namenjen novoustanovljeni godbi U. S. J. ų.

Minister saobraćaja: Ker je jedino politika unićila naš promet, odrejam, da se sedaj lokomotive sploh ne smejo baviti s politiko. (Koprive!)